

אורה ר' שיערי ציון

מסכת הקשרים של
הרב הגאון רבי שלמה זלמן ברודין זצ"ל
בעהמ"ח ספרי "שיערים מצויינים בהלכה"
עם הוד כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

הוצאה שני'

הוצאה ראשונה
י"ב אלול תשפ"ב

הוצאה שני' עם תיקונים והוספות
י"ז אלול תשפ"ב

קראון הייטס, נ.י.

כתובת המערכת:
shaareitzionbook@gmail.com

עימוד ועיצוב:

beishasforim@gmail.com

פתח דבר

אודה לד' על כל הטוב אשר גמלני, ובחסדו הגדול זיכני בנישואי בני בכורי הבחור החשוב והנעלה הת' שלמה זלמן יחי' (שנקרא ע"ש זקני הגאון המפורסם מח"ס שערים מצויינים בהלכה) עם ב"ג הכלה המהוללה מ' חנה ליבא תחי'.

מתכבד הנני להגיש בזה לכל ידידנו וקרובינו הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק, חוברת מיוחדת זו: אוהב ה' שערי ציון – מסכת הקשרים של הרב הגאון רבי שלמה זלמן ברוין זצ"ל עם הוד כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש.

התודה והברכה לחברי המערכת שהשקיעו מזמנם ומרצם ועמלו ויגעו בעריכת והגהת החוברת, ובפרט לבניי הבחורים החשובים הת' יעקב יהודה יחי' והת' לוי יצחק יחי'.

ויהא רעוא מן קדם שמיא שנזכה לשמוע "קול חתן וקול כלה קול אומרים הודו את ה' צבאות . . כי ישיב ה' שבות הארץ כבראשונה", בשוב ה' שערי ציון, ומציון תצא תורה ודבר ה', דבר ה' זו הלכה ודבר ה' זה הקץ, בביאת משיח צדקנו במהרה דיין ברוב רחמיו וחסדיו אכי"ר.

חודש הרחמים והסליחות, ה'תשפ"ב
ברוקלין, נ.י.

יוסף ישעי' ברוין

פתח דבר להוצאה השני'

באשר לאחר הדפסת החוברת "אוהב ה' שערי ציון" הגיעו לידינו עוד אגרות קודש וסיפורים, הננו מוציאים אותה לאור בהוצאה חדשה ומתוקנת. תודתנו נתונה לאלה שהמציאו לנו מאוצרותיהם ע"מ לפרסם, וזכות הרבים תלוי בהם, ומהם יראו וכן יעשו.

המערכת

אוהב ה' שיערי ציון

מסכת הקשרים של
הרב הגאון רבי שלמה זלמן ברוין זצ"ל
בעהמ"ח ספרי "שיערים מצויינים בהלכה"
עם הוד כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

הוצאה שני' עם הוספות

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתים לבריאה
שנת השמיטה, שבת לה'

הקדמה

איתא בגמרא^א: "מאי דכתיב^ב אוהב ה' שערי ציון מכל משכנות יעקב, אוהב ה' שערים המצויינים בהלכה יותר מבתי כנסיות ובתי מדרשות"^ג.

זכה הרב הגאון רבי שלמה זלמן ברוין זצ"ל, וספריו "שערים מצויינים בהלכה" על קיצור שלחן ערוך וש"ס – העוסקים בבירור הלכה למעשה בפועל, ובפרט בשאלות המתחדשות בימינו – נתקבלו באהבה ובחיבה בכל תפוצות ישראל.

במיוחד זכה אשר המאור הגדול, נשיא ומנהיג דורנו – "מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש"^ד – הוד כבוד קדושת אדמו"ר מליובאוויטש, הראה חביבות מיוחדת לספריו, כמסופר בפרטיות להלן.

בחוברת שלפנינו לוקט וסודר מהנמצא תחת ידינו, וממקורות רבים נוספים, ע"ד הקשר של הגרש"ז זצ"ל עם כבוד-קדושת אדמו"ר, הן בכתב

א. ברכות ח, א.

ב. תהלים פז, ב.

ג. בדרך הרמז יש להעיר ששם המחבר ("שלמה זלמן ברוין") בגימטריא "אהב הוי' שערי ציון" [מספר 770. – ע"ד הגימטריא "770", ראה תורת מנחם התנועדות תש"ל ח"ב ע' 35. ס' השיחות ה'תשנ"ב ח"ב ס"ע 472 ואילך, ובהערה 85 שם. ועוד].

ד. סוטה יג, ב. וארז"ל (תענית ה, ב): "יעקב אבינו לא מת כו' מה זרעו בחיים אף הוא בחיים".

ויש להעיר מס' אוהל יצחק (סיפורים מהרה"ק הר"י מווארקו – פיעטרקוב תרע"ד) דף כא ע"ב בשוה"ג – שפעם אחת כתב הגה"ק בעל דברי חיים מצאנז זי"ע מכתב לבניו של הרה"ק ר' משה מלעלוב זי"ע, וכתב: "נכדי הרב הצה"ק מרן דוד שליט"א". וכשאמרו לו שהרה"ק ר' דוד מלעלוב הוא כבר בעולם האמת, השיב הגה"ק מצאנז בזה"ל: "דוד מלך ישראל חי וקיים". [ובס' גנזי כתבים ע' יז נדפס מכתב מהגה"ק מצאנז בכת"ק מתאריך ב' תרומה תרנ"ט, בו כתב על הרה"ק ר' דוד מלעלוב בזה"ל: "הרב א"א מו"ה דוד נ"י"].

וראה תורת מנחם התנועדות ה'תשי" ע' 27. ע' 83. ע' 106 ואילך. אגרות קודש ח"ג ע' שז. ועוד.

והן בע"פ. מספורים אלה ניתן לראות גם הדרת הכבוד המיוחדת שרחש הגרש"ז אל הרבי^ה.

חלק מהנדפס בחוברת זו נתפרסם בעבר במקומות שונים¹, אך כעת עבר הכל עריכה מחודשת ומתוקנת, אחרי בירור פרטי הדברים ביגיעה רבה, ומה גם אשר מני אז הצטבר תחת ידינו עוד חומר רב, עד כי פנים חדשות באו לכאן.

בקשתנו שטוחה לכל מי שיש לו מה להוסיף או לתקן, שישלח נא אלינו בכתובת הנדפסת בראש החוברת, ע"מ לתקן בעתיד אי"ה.

ויהי רצון שתתקבל החוברת בחיבה אצל הקוראים, ובזכות לימוד ההלכה נזכה לקיום היעוד "ואשיבה שופטין כבראשונה ויועצין כבתחילה"² בהתגלות משיח צדקנו, "מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו"³, בקרוב ממש.

המערכת

ה. לתועלת הרבים, יצויין: אפס קצהו מריבוי הפגישות והתכתבות של עוד רבים מגדולי ומנהיגי ישראל מכל החוגים בדור האחרון עם הרבי – נאסף ונלקט בסדרות הספרים: "שיח שרפי קודש", "שמן ששון מחברין", "שו"ת מנחם משיב נפשי", ו"אוצר ממלכת התורה".
 1. תשורה בריון-ליפסקער כ"ח כסלו תשנ"ה. שבועון "בית משיח" גליון 76 (ג' אדר תשנ"ו). ועוד.

2. ישע"י א, כו. וראה ס' השיחות ה'תנש"א ע' 790 ואילך בארוכה (משיחות ש"פ שופטים תנש"א).

3. רמב"ם הלכות מלכים פי"א ה"ד.

תולדות חיי הגאון המפורסם רבי שלמה זלמן ברוין זצ"ל

צעירותו

הגאון רבי שלמה זלמן ברוין זצ"ל נולד במוצאי שמחת תורה שנת תרע"ג בעיר דאברא (צ'כוסלובקיה) לאביו הגאון החסיד רבי שמואל חיים ברוין זצ"ל, מחשובי חסידי ה"שינאווער רב" הגה"ק רבי יחזקאל שרגא האלבערשטאם בעל דברי יחזקאל זי"ע, ולאמו מרת מינדל ע"ה.

כבר בקטנותו ניכרו בו כשרונותיו העילויים. הקפיד מאד על שמירת זמני הלימוד, התפילה, ואפילו ההליכה וטיול. עוד לפני הבר מצוה נבחן על כל מסכת כתובות בעל פה. בגיל בר מצוה למד בקיץ אחד כל מסכת שבת עם תוספות, רא"ש, ור"ן, והי' מונח מאד בלימודו עד שלא אחת ראוהו חוזר גמרא בלכתו ברחוב.

הגרש"ז זצ"ל שתה ממימיו של הגאון רבי שאול בראך זצ"ל, ולאחר מכן מהגאון מהר"ש ענגיל זצ"ל, שנתן לו את ה"סמיכה" לרבנות וביתו גם עשה "שימוש", וקיבל היתר הוראה גם מהגאון רבי חנוך העניק פאק זצ"ל הי"ד.

בתקופה ההיא נסע להסתופף בצל האדמו"ר ממונקאטש הגה"ק רבי חיים אלעזר שפירא בעל מנחת אלעזר זי"ע. הרה"צ ממונקאטש כיבדו בכיבודים רבניים, למרות היותו חסיד צעיר, ובטח ראה בעיני קדשו שעתיד להיות מורה הוראה בישראל.

לאחר נישואיו עם בת־דודו הרבנית רבקה ע"ה, נכדת הגאון רבי ישראל ברוין זצ"ל אבד"ק ענטש (הונגריה), התמנה הגרש"ז לרב ביהכ"נ הערענפעלד בעיר פעסט, ומונה להיות חבר בבית דינו של הגאון רבי יהונתן שטייף זצ"ל. הרב שטייף כיבדו בכבוד רב עד שקם מלוא קומתו

כל אימת שהגרש"ז נכנס לבית דינו, למרות היותו אברך צעיר בשנות העשרים לחייו!

בנסים גדולים^א ניצל יחד עם אביו^ב וחלק מאחיו ואחיותיו מידי הנאצים הארורים ימח שמם וזכרם, בעוד ארבע מאחיותיו, חמיו וחמותו ועוד רבים מבני משפחתו – נהרגו, השם יקום דמם. בחסדי ה' הגיע לאוסטריה, ונתמנה לרב בזאלצבורג, בה התקבצו יהודים רבים, שארית הפליטה מהשוואה הנוראה. עקב היותו בעל הוראה מובהק התעסק רבות בהתרת עגונות, סידור קידושין וחליצות, ובכלל בהראות להמון עם את המעשה אשר יעשון.

רבנותו בניו יארק

בהגיעו לארצות הברית בשנת תש"ז, התיישב הגרש"ז זצ"ל בשכונת בראונזוויל שבברוקלין, שהיתה בשנים ההם מרכז יהודי, ובית מדרשו נהפך עד מהרה לבית ועד לחכמים, ורבים באו לשמוע דברי תורתו ושיעוריו הקבועים בהלכה ובאגדה.

לאחר מכן עבר לגור בשכונת איסט פלעטבוש, בה ייסד בית מדרש בשם "ק"ק "שערי ציון"^ג, ולאחרי כמה שנים העתיק בית מדרשו לפלעטבוש, שם שימש ברבנות עד יומו האחרון.

הגרש"ז נודע כבעל תפילה מיוחד, ורבים באו לשמוע אל הרנה ואל התפלה עת עבר לפני התיבה, מתוך השתפכות הנפש ונעימות מיוחדת.

א. בין השאר, סיפר הגרש"ז זצ"ל, שבראש השנה שנת תש"ה שימש כבעל תפילה בא' הבתיכנסת בעיר. בביהכ"נ הוא התפללו בנוסח אשכנז, ובמילא לא נהגו לתקוע בתפילת לחש, ולכן החליט ללכת השכם בבוקר לשמוע תפילת מוסף בביהכ"נ חסידי, שם יוכל לשמוע תקיעות דלחש. כאשר חזר לביהכ"נ בו ה' אמור להיות הש"ץ, ראה שביהכ"נ עומד ריק ואין שם נפש חי'. התברר, כי שעה קלה לפני זה הגיעו לשם הנאצים ימ"ש לאסוף את כל היהודים – השם יקום דמם – ובזכות הקפדתו על מנהג חסידים, ניצל בחסדי השי"ת... (מפי נכדו הרה"ג ר' יוסף ישעיהו ברוין שליט"א).

ב. אמו מרת מינדל ע"ה נפטרה כמה שנים לפני המלחמה. תנצב"ה.

ג. יחד עם בית המדרש, טרח הגרש"ז לבנות מקוה נשים מפואר. [תיאור חנוכת הבית מופיע בבטאון "המאור" שנה י חוברת ה (צא) ע' 40].

באגרות קודש (חי"ז ע' צה. חכ"ב ע' עב. שם ע' שז) מופיעים כמה מכתבים מהרבי ע"ד בניית מקוה באיסט פלעטבוש, אולם ככל הנראה הכוונה למקוה אחר.

תמיד שקד בלימוד התורה, אף בשעת עוני ויסורים. בקיאותו בכל מכמני ספרי האחרונים היתה מן המפורסמות, ואף ידע לחשב לוח העיבור, סדרי לוחות השנים, וכדומה.

הי' מפרסם לפעמים מאמרים תורניים בבטאון "המאור" והתפרסם כאחד מגדולי הפוסקים המקובל על כלל חוגי היראים, ועמד בשורה הראשונה עם גדולי ישראל בדורו במשך למעלה מששים שנה.

אשתו הרבנית רבקה ע"ה, אשת חבר, עמדה לצדו וסייעה לו כל השנים, התמסרה לעזרה לנזקקים, ולהחזקת בית המדרש.

פטירתו

גם במיטת חליו לא פסיק פומי' מגירסא. לפניו הי' פתוח תמיד ספר גמרא והמשיך לכתוב חידושי תורה, מתוך יסורים נוראים.

את חידושי תורתו סיים במס' סנהדרין פרק נגמר הדין במאמר הגמרא^ד "ישראל אף על פי שחטא ישראל הוא", מאמר המבטא את מהותו של הגרש"ז שהי' אוהב ישראל בכל ישותו.

במוצאי שבת קודש פ' תולדות, אור לג' כסלו תשנ"ה, עת יוצאת הנשמה יתירה שבכל יהודי, עלתה נשמתו הקדושה והטהורה השמימה. זכותו יגן עלינו.

ספרי שיערים מצויינים בהלכה

מפעל חייו הגדול של הגרש"ז זצ"ל הוא ספרי "שיערים מצויינים בהלכה" על קיצור שלחן ערוך וש"ס, אשר חלקם יצא לאור ביותר מעשר מהדורות. הכרך הראשון, על הלכות שבת, נדפס בשנת תש"ט. בשנים הבאות זכה להוציא לאור את החיבור על הקיצור שלחן ערוך, הכולל "פירושים, ביאורים, בירורים, הערות, חידושים והוכחות לחידושי דינים המפוזרים בספרי רבותינו ראשונים ואחרונים".

מהמיוחד בספר זה, שהגרש"ז ליקט ודן בחידושי ופלאי הטכנולוגי

ד. סנהדרין מד, א.

שהתחילה להופיע בימים ההם, והי' מפורצי הדרך ומניחי היסודות בנושא. הספר נהפך למעין אנציקלופדי' לשאלות מעשיות המתעוררות בזמננו.

בביקורת ספרים שנכתב בקובץ "המאור" על הספר, נכתב:

נדיר מאוד למצוא חיבור שעשה רושם כביר גם בעולם הרבנים וגם בעולם בעלי הבתים כחיבורו המפורסם של הרב הגאון ר' שלמה זלמן ברוין הנקוב בשם "שערים מצוינים בהלכה" בארבעה חלקים.

המחבר קלע כאן אל המטרה ליצור יצירה כזו שכל העיניים היו כלות אלי', היינו לקבץ בחיבור אחד כל מה שחידשו גדולי הפוסקים, גדולי הדור שעבר וגדולי דורנו בכל דברי ההלכה שנתחדשו בקשר עם כל ההמצאות החדשות. מחברנו קיבץ כעמיר גורנה כל הדעות והשיטות וסידרם באמנות על סדר סעיפי קיצור שולחן ערוך. המחבר הראה עוצם בקיאותו בכל דיני השולחן ערוך והפוסקים, לא החסיר דבר בספרו הענקי הזה שנתקבל בתרועת שמחה אצל כל רב ותלמיד.

מה שיש לציין ביחוד הוא מראהו החיצוני של החיבור ואופן הדפסתו. האותיות זכות ומאירות כספירים, יופי ונקיון ההדפסה הוא עד להפליא.

בשנים שלאחר מכן התמסר הגרש"ז לכתובת חידושי תורה על מסכתות הש"ס, ולעת זקנותו הרשה להדפיסם תחת השם "שערים מצוינים בהלכה על הש"ס", ואת חלקם הגדול זכה לראות יוצאים לאור עולם. ספרו האחרון שזכה לראות מודפס בחייו הוא שערים מצוינים בהלכה על מס' בבא בתרא. ספר זה קיבל במיטת חליו, זמן קצר לפני פטירתו.

בנו, הגאון רבי חיים אלעזר ישראל ברוין זצ"ל, המשיך בכתובת סדרת הספרים על הש"ס, ולאחר פטירתו (בח' טבת תשע"ג) – ממשיך בנו, הגאון הר"ר משה שמואל ברוין שליט"א, את המסורת המשפחתית וכותב

תולדות חייו

ה

את הכרכים הבאים בסדרה. הספר האחרון שיצא לאור – לעת כתיבת שורות אלה – הוא על מס' זבחים.

תמונת המצבה שעל קברו בביה"ח קאשוי, ניו יארק

פרק ראשון

קשרי הגרש"ז זצ"ל עם הוד כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

קשר הגרש"ז זצ"ל עם אדמו"רי חב"ד התחיל, ככל הנראה, זמן קצר לאחר בואו לארצות הברית¹.

בתאריך כ"ג אייר תש"ח עונה לו כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ מליובאוויטש נ"ע על בקשת ברכה (המכתב מתפרסם כאן לראשונה):

ב"ה, כ"ג אייר תש"ח.

ברוקלין.

כבוד הרב וו"ח אי"א מוה"ר שלמה זלמן שי

שלום וברכה!

במענה על בקשתו. השי"ת יחזק את בריאותו ובריאות קרוביו יחיו ויתן לו פרנסה טובה שיוכל לעסוק בתורה כחפצו הטוב.

המברכו

בגשמיות וברוחניות

[חתימת יד קדשן]

הפעם הראשונה שנפגש הגרש"ז זצ"ל עם הרבי היתה בשנים שלפני הנשיאות. על פגישה זו סיפר²:

הי' זה בשנת תש"ט לערך (כשנה לאחר ביאתי לארצות הברית). נכנסתי

1. הגרש"ז הגיע עם בני ביתו מעיר ברעמען שבגרמני' ביום י"ט סיון תש"ז.

2. כנראה בקשר לוריד שהתפוצץ באזנו.

ח. לנכדו הרה"ג ר' יוסף ישעי' ברין שליט"א.

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13. N. Y.
SLOCUM 8-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

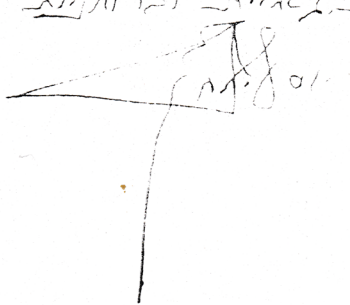
ב"ח.כ"ג אייר תש"ח.
ברוקלין.

כבוד הרב וו"ח אי"א מוה"ר שלמה זלמן שי'

שלום וברכה!

במענה על בקשתו השי"ח יהזק
את בריאותו ובריאות קרוביו יהיו ויתן לו
פרנסה טובה שיוכל לעסוק בחורו כחפצו הטוב.

המברכך

יצחק שניאורסאהן

ל"יחידות" לכ"ק אדמו"ר מהריי"צ נ"ע, ואך בקושי הבנתי את דבריו, כיון שכידוע, בשנותיו האחרונות בחיים חיותו בעלמא דין הי' הרבי "כבד פה"^ט, ולכן הוזקקתי ל'תרגומו' של הרה"ח ר' ישראל דזשייקאבסאן ז"ל, שנכח שם.

כשיצאתי מהיחידות, ראיתי אברך צעיר, עטור מגבעת אפורה ולבוש חליפה קצרה. הי' זה "חתנא דבי' נשיאה" – הרבי, שנודע אז בכינוי "הרמ"ש". הוא קרא לי לבוא אליו "זיך דורכשמועסן אין לערנען", והחל לעבור מזכרונו על קטעים שונים מספריי "שערים מצויינים בהלכה" שדרשו הבנה. "הוא מותיב לה והוא מפרק לה". [וכאן הוסיף הגרש"ז בנימת התפעלות:] "עליך להבין שספרים אלו אך עתה יצאו לאור, והרבי כבר הי' בקי בהם..."

מפגישה זו זוכר אני דבר מעניין: הרבי דיבר ע"ד דעת האריז"ל שלא להשאיר את הפיאאות שיגדלו יותר ממקום לחי התחתון ומה שהאריך בזה הצמח צדק". הרבי התעניין, מדוע אין מקפידים על זה בחוגים אחרים? ואמרתי לרבי (התוכן): "ביי גאליציאנע חסידים, ובפרט אין בעלז, אַז ס'איז נישט געווען קיין מקור, איז דער רבי אַליין געווען דער מקור". הרבי חיך חיוך רחב של הנאה, למשמע תשובה שכזאת... לדאבוני, איני זוכר יותר פרטים מפגישה זו.

בתקופה זו כותב לו הרבי^ט (צילום המכתב עם הכתי"ק מתפרסם כאן לראשונה):

כ' אדר, תש"ט

הרה"ג הו"ח אי"א נו"מ וכו' מהורש"ז שי'

שלום וברכה.

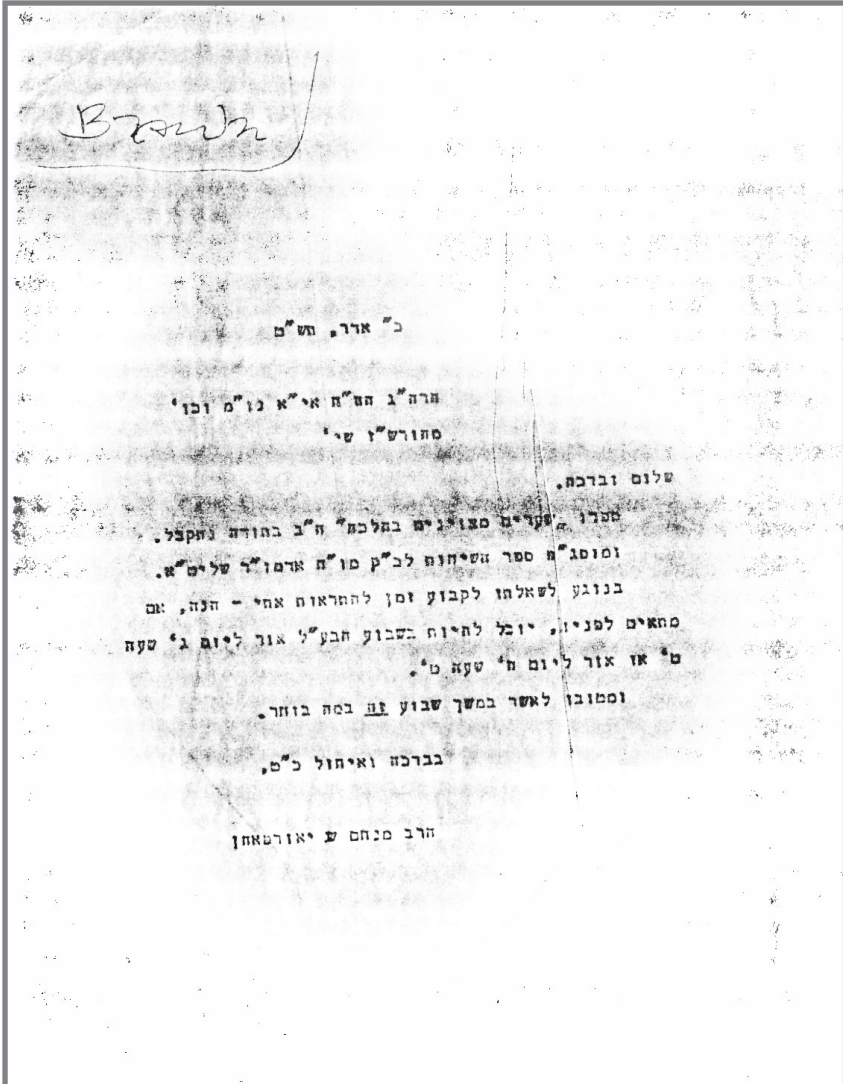
ספרו "שערים מצויינים בהלכה" ח"ב בתודה נתקבל.

ט. כ"ה בס' השיחות ה'תשנ"ב ח"א ע' 292, ע"ש בארוכה.

י. כך רשום אצלי, אולם בזכרוני שסיפר כי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ הורה לו לשוחח עם הרבי (מפי נכדו הנ"ל).

יא. שו"ת צ"צ חיו"ד ס' צ"ג. וראה מזה בשערים מצויינים בהלכה ח"ד ס' קע.

יב. נדפס בקונטרס ש"פ וירא תשע"ב (ועד הנחות בלה"ק).

מכתב כ"ק אדמו"ר להגרש"ז מיום כ' אדר תש"ט

Brown [הרבי רשם בראש המכתב:]

ומוסג"פ ספר השיחות לכ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א.²
 בנוגע לשאלתו לקבוע זמן להתראות אתי" – הנה, אם
 מתאים לפניו, יוכל להיות בשבוע הבע"ל אור ליום ג' שעה
 ט' או אור ליום ה' שעה ט'.
 ומטובו לאשר במשך שבוע זה במה בוחר.
 בברכה ואיחול כ"ט,

הרב מנחם שניאורסאהן

הגרש"ז המשיך לשלוח לרבי את הספרים החדשים שהוציא לאור.
 במכתבים דלהלן שנשלחו אליו ע"י המזכירות (מטעם הרבי), מאשר הרבי
 קבלת ספריו ושולח לו בחזרה מספרי חב"ד שזה עתה יצאו לאור (מכתבים
 אלה מתפרסמים כאן לראשונה):

ב"ה, כ"ה אדר תש"י

כבוד הרה"ג וו"ח נו"מ אי"א וכו'
 מוהר"ש שי' בראון

שלום וברכה:

הגר"מ שליט"א שניאורסאהן מאשר קבלת ספרו "שערים
 המצויינים בהלכה"³ הכולל הלכות פסח כו'. ולאות תודה
 עבור שימת לבו שולח לכת"ר ספר "תורה אור" לאדמו"ר
 הזקן וגם שיחת י"ט כסלו תש"י, השיחה האחרונה שנאמרה
 בפומבי ע"י כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע הכ"מ קודם
 הסתלקותו.

בברכת כט"ס,

ניסן מינדעל, מזכיר.

יג. הכוונה ל"ספר השיחות קיץ ה'ש"ת".

יד. לע"ע לא ברור אם מדובר על הפגישה שסופר אודותה לעיל או פגישה נוספת.

טו. הכוונה לחלק ג'.

ב"ה, כ"ה אדר תש"י

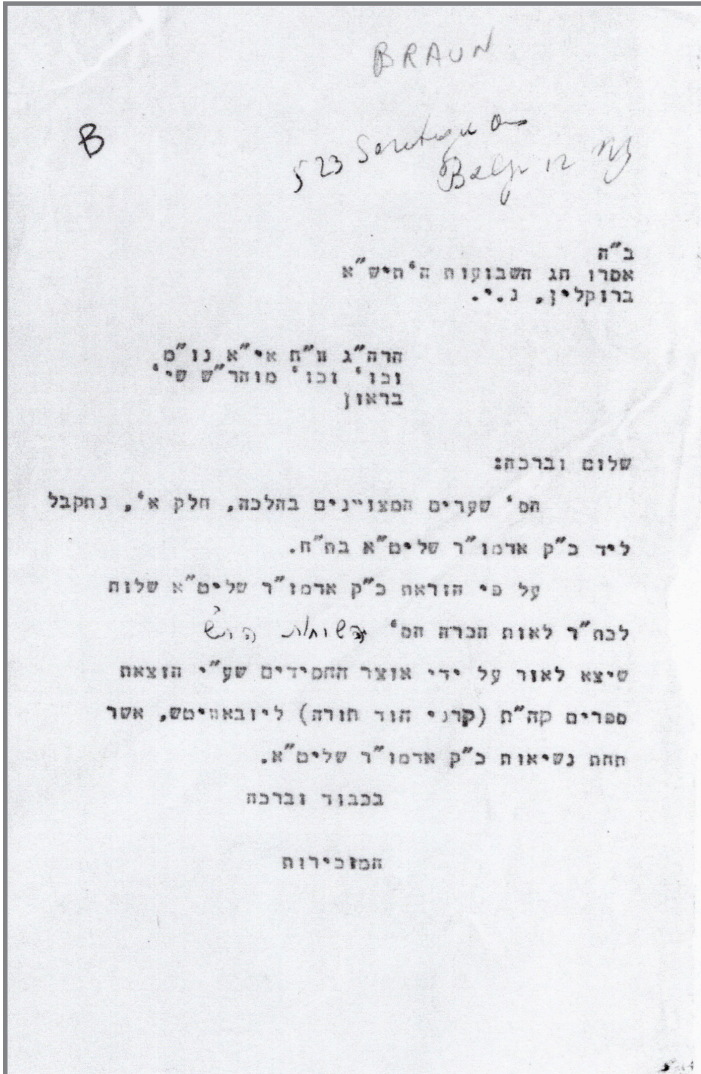
כבוד תרה"ג הח"ח אי"א נו"ם אי"א זכו'
מוהר"ש שי' בראון

שלום וברכה:

הגר"ם שליט"א שניאורסאהן מאשר קבלה ספרו „שעריים המצויינים
בהלכה“ הנולל הליכות פסח כו'. ולאח תורה עבור שימת לבו שולח
לכה"ר ספר „תורת אור“ לאדמו"ר הזקן וגם שיחת י"ם כסלו תש"י,
השיחה האחרונה שנאמרה בפומבי ע"י כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"ם
זי"ע אכ"מ קודם התליקותו.

בברכה כמ"ס,

ניסן מינדעל, מוכיר.

מכתב המזכירות להגרש"ז מיום אסרו חג השבועות תשי"א

ב"ה

אסרו חג השבועות ה'תיש"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג וו"ח אי"א נו"מ
וכו' וכו' מוהר"ש שי'
בראון

שלום וברכה:

הס' שערים המצויינים בהלכה, חלק א' ט', נתקבל ליד כ"ק
אדמו"ר שליט"א בת"ח.

על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א שלוח לכת"ר לאות
הכרה הס' השיחות ה'ת"ש" שיצא לאור על ידי אוצר
החסידים שע"י הוצאת ספרים קה"ת (קרני הוד תורה)
ליובאוויטש, אשר תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א.

בכבוד ובברכה

המזכירות

הגרש"ז הי' ביחידות עוד פעם בשנים תשכ"ח-כ"ט, אולם לע"ע לא עלה
בידינו לברר הנושאים שדוברו ביחידות זו.

ביום א', י"ד מרחשון תש"נ, עבר הגרש"ז בפני הרבי במעמד חלוקת
הדולרים".

טז. חלק א' יצא לאור (בשנת תשי"א) לאחר חלק ב' (בשנת תש"ט) וג' (בשנת תש"י).
יז. יצויין, שלפי זה נמצא שהרבי שלח לו ספר זה פעמיים (ראה לעיל במכתב כ' אדר
תש"ט).

יח. בי"א ניסן תשמ"ו, יום הולדתו השמונים וארבע של הרבי, התחיל בקביעות לקבל אנשים
נשים וטף במבוא הכניסה ל-770 בכל יום ראשון בשבוע, כאשר הרבי עומד ומברך את כאו"א
ומעניק לו שטר של דולר לתת אותו, או חילופו, לצדקה.
במשך השנים הבאות גדל והתרחב מעמד "חלוקת הדולרים", כשמגיעים מדי שבוע מאות

י"ד מרחשון תש"נ

Chaim B. Halberstam, JEM (33327)

Chaim B. Halberstam, JEM (33328)

י"ד מדרחשון תש"נ (המשך)

Chaim B. Halberstam, JEM (33329)

Chaim B. Halberstam, JEM (33330)

לביקור זה קדמה התלבטות קשה, כיון שמי שהכיר את הגרש"ז יודע, שמחד גיסא – לא חת מפני איש, והשמיע דעתו ברמה מבלי להתחשב "מה יאמרו הבריות". ולאידך גיסא – סלד מכל ריח של פרסומת וכבוד, ואף התנה את השתתפותו באירועים שונים בכך שלא יצלמו אותו ולא יפרסמו על כך בעיתונים. כשהחליט שהגיעה השעה לבוא אל הרבי, חכך בדעתו האם כדאי הדבר כיון שידברו על כך ויפרסמו זאת. לבסוף החליט, שמכיון שעומד להוציא לאור ספר חדש על הש"ס, מוכרח הוא לנסוע אל הרבי ולבקש ברכתו. אך, התנה תנאי אחד: לא לפרסם, חס ושלום (בלשונו), בעיתונים על כך.^ט

הי' זה תקופה קצרה לאחר שעבר נכדו, הרה"ג ר' יוסף ישעי' ברוין שליט"א, ללמוד בישיבת חב"ד בקרית גת באה"ק. הגרש"ז הי' מודאג מזה שלא יתמיד כ"כ בלימוד כהרגלו בעבר (כיון שבישיבות חב"ד מרבים להתעסק גם בתורת החסידות ובעבודת התפלה והפצת היהדות), אך כדרכו לא הסתיר דאגתו זו מאף אחד, והחליט לדבר על כך עם הרבי ולבקש ברכתו.^י

המזכיר של הרבי, הרה"ח ר' יהודה ליב גראנער ז"ל, הציג את הגרש"ז בפני הרבי, ולאחר שהגרש"ז העניק לרבי את ספריו על קיצור שלחן ערוך שיצאו אז לאור במהדורה חדשה, מסר פתקא אל הרבי.

להלן רשימת דברים מהשיחה עם הרבי, כפי שנרשמה בשעתה:^כ

כ"ק אדמו"ר שליט"א: הצלחה רבה ומופלגה, אין די ספרים.

הגרש"ז אמר שזו מהדורה חדשה ומתוקנת.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: איך האָב אַסאַך גענוצט.

ואלפים מכל גווני הקשת, וגם אינם-יהודים (להבדיל), לקבל עצתו וברכתו הקדושה של הרבי בכל תחומי החיים, והמעמד ארך משך שעות רבות.

יט. ומה הצטער אח"כ כשראה תמונתו בעת חלוקת הדולרים מתנוססת באחד העיתונים.

כ. כל הנ"ל מפי נכדו הרה"ג ר' יוסף ישעי' ברוין שליט"א.

כא. והוגהה עתה מחדש ע"פ סרט הקלטה.

י"ד מרחשון תש"נ (המשך)

Chaim B. Halberstam, JEM (33331)

Chaim B. Halberstam, JEM (33332)

זָאָל דער אויבערשטער העלפן אַז מזכה הרבים. זָאָל מקוים ווערן רוצה מאתיים^{כב}, שרייבן ווייטער, דרוקן ווייטער אויכעט.

הגרש"ז הציג את נכדו אלימלך נפתלי צבי שי', וביקש ברכה שיהי' חתן בקרוב.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: יע. דאָך די גרעסטע הלכה וואָס איר האָט געקאָנט דאָ פסק'נען איז אַז ער דאַרף ווערן אַ חתן! ער איז שוין נאָך אַכצן יאָר מסתמא. ער איז שוין נאָך אַכצן יאָר?

הגרש"ז ענה בחיוב. ואמר, שע"פ המקנה והר"י אסאד, לאחרי עשרים שנה כבר אין צורך להקפיד על הקדמת הנישואין לפני מילוי הלבנה דוקא^{כג}.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (בחיוך): מער וועט עם ניט פעלן, [אויב] איר וועט עם נאָך צושטעלן אַ נייעם היתר... מישט זיך ניט, זָאָל ער ווערן אַ חתן, און [ער] זָאָל צושיקן אַ הזמנה, אַ חתונה צעטל^{כד}.

זָאָל זיין בשורות טובות. הצלחה.

הגרש"ז: איך האָב אַן אייניקל דאָ, אין ליובאַוויטש – אין ארץ ישראל – אָבער איך וויל אַז ער זָאָל בלייבן ביי לערנען. ער איז אַ גרויסער למדן, ער האָט געלערנט אין טשעבין, היינט לערנט ער...

כ"ק אדמו"ר שליט"א: דאָ!

הגרש"ז: יאָ. ער האָט געלערנט אין טשעבין, ער איז אַ גרויסער למדן.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: יע. ס'איז דאָך אַ כלל אַז קדושה אינה זזה ממקומה. ובפרט קדושת התורה. [זָאָל] זיין בשורות טובות.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר נוסף, ואמר: אַפגעבן כפליים לתושי'.

כב. ע"פ מאחז"ל "מי שיש לו מנה רוצה מאתיים" – קה"ר פ"א, יג. פ"ג, יו"ד. רמב"ן ובחיי ס"פ חיי שרה. ועוד.

ובכ"מ בשיחות ואגרות קודש שזהו ענין שבטבע, ושכן הוא גם (ואדרבא במכל שכן) בענינים רוחניים – למעליותא (ראה לקוטי שיחות חכ"ג ע' 535. אגרות קודש חכ"ח ע' רפה. ועוד).

כג. ראה שערים מצויינים בהלכה ח"ב סי' קמז.

כד. יצויין, שביום א' כ"ף סיון תנש"א עבר שוב הנכד הנ"ל בחלוקת הדולרים, והזכיר את דברי הרבי לזקנו בשנה שלפני זה. הרבי בירכו "זָאָל זיין גוטע בשורות, הצלחה רבה", וזמן קצר לאח"ז בא בקשרי שידוכין בשעה טובה ומוצלחת.

ונתן לנכדו דולר נוסף, ואמר: ברכה והצלחה.

מספר נכדו של הגרש"ז, הרה"ג ר' יוסף ישעי' ברוין שליט"א, מרא דאתרא וחבר הבד"צ בק"ק קראון הייטס:

כשיצא זקני מה"יחידות" הנ"ל, נזכר ששכח את העיקר – לבקש ברכה על ספריו על הש"ס שהתחיל אז בהוצאתם לאור, והצטער במאד על כך, אך מהר מאד ניחמתיו שבעצם לכך התכוון הרבי באמרו "דרוקן ווייטער אויכעט"!!!

כעבור שנה, ביום ה' דחנוכה תנש"א, אחרי שהוציא זקני לאור את ספרו הראשון על הש"ס, ביקש ממני להביאו אל הרבי.

בעוד אני עומד בתור לקבל דולר מידו הקדושה של הרבי, שיננתי לעצמי תוכן הדברים שאומר בפני הרבי. מתחילה סברתי כי כדאי לומר שסבי, המחבר, ביקש לשלוח ספר זה. אך במחשבה שני, חזרתי בי: וכי הרבי איננו יודע מי המחבר? ובכלל, להאריך במילים לפני הרבי? לבסוף החלטתי להשמיט המילים "דער מחבר" ולומר רק שסבי ביקש לשלוח את הספר. בפועל, הרבי הגיב מיד עד"ז, וכדלקמן.

להלן רשימת דברים מדברי הרבי, כפי שנרשמה בשעתה^{כה}:

המזכיר ר' יהודה ליב גראנער הציג את נכדו של הגאון הרב שלמה זלמן ברוין, והנ"ל מסר לכ"ק אדמו"ר שליט"א את ספרו של זקנו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א שאל (כשמסתכל בכריכת הספר): דער מחבר'ס אייניקל?

המזכיר ענה בחיוב.

כ"ק אדמו"ר שליט"א הסתכל על הנכד הנ"ל ושאל: דאָס איז איבערגעדרוקט נאַכאַמאַל?

הנ"ל אמר שזה ספר על ש"ס.

כה. והוגהה עתה מחדש ע"פ סרט הקלטה.

כ"ט מסלול תנש"א

Chaim B. Halberstam, JEM (62616)

כ"ק אדמו"ר שליט"א: אה?

הנ"ל אמר שוב שזהו ספר אחר, על הש"ס.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: אויף ש"ס. (הסתכל שוב על הספר ושאל:): ניט אויף שלחן ערוך?

הנ"ל ענה בשלילה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: זאָל זיין בשורות טובות.

ונתן לו דולר נוסף, ואמר: אַ גרויסן דאַנק פאַרן ספר.

ונתן לו דולר שלישי, ואמר: און דאָס זאָלסטו אָפּגעבן אויף צדקה פאַרן זיידן, [ער] זאָל האָבן אריכות ימים ושנים טובות.

לאחרי זה שמתו לב, שבספר הנ"ל הכניס זקני ג"כ, בתור הוספה, "קונטרס תורת הלימוד ההוראה והמנהגים"^כ, ושלפי זה הרי הספר הוא בעצם גם על השלחן ערוך, ואולי מפני זה שאל אותי הרבי שוב "ניט אויף שלחן ערוך?"...

כז. הקונטרס יצא לאור גם ב"ספר היובל קרנות צדי"ק" לרגל שנת התשעים של הרבי – ראה על כך להלן סוף פרק שלישי. ובמהדורה תניינא (עם הוספות מכת"י) – בתשורה מחתונת נכדו, כ"ח כסלו תשנ"ה.

פרק שני

התייחסות כ"ק אדמו"ר לספרי הגרש"ז זצ"ל

חיבה יתירה נודעת מהרבי לספרי "שערים מצויינים בהלכה", וכלשונו הקדוש המובא לעיל: "איך האָב אַסאַך גענוצט". ועד כדי כך שידוע כי הרבי מחזיק את סט הספרים על קיצור שלחן ערוך בקביעות בחדרו הקדוש – חדר ה"יחידות". יחס מיוחד זה משתקף גם בסיפורים הבאים.

ספרי שערים מצויינים בהלכה בארון הספרים של הרבי

מספר הרה"ח ר' משה יחיאל פעלער שליט"א, שליח הרבי במינעסאטא: בשנת תשכ"ב, לפני שנסענו אני ורעייתי בשליחות הרבי, נכנסנו ל"יחידות". בין השאר, שאל אותי הרבי איזה ספרי הלכה יש לי:

"אַ קיצור שלחן ערוך האָסטו?"

השבתי בחיוב.

"אן אַלטער רבי'נס שלחן ערוך האָסטו?"

שוב השבתי בחיוב.

כמדומה שאל הרבי גם כן: "אַ משנה ברורה האסטו?"

ושוב השבתי בחיוב.

המשיך הרבי ואמר לי: "ס'איז אַרויס אַ ספר אויף קיצור שלחן ערוך, וואָס ס'הייסט שערים המצוינים בהלכה (ותוך כדי דיבור הצביע על הסט העומד בארון הספרים שבחדרו)¹². בכלל איז דאָס אַ ליקוט פון קולות, אָבער אַז ער זאָגט אַ חומרא, איז דאָס אַ סאָלידע זאָך [דבר יציב]."

הסקתי מכך, שעלי להקפיד מעתה על החומרות המובאות בספרו. בהמשך לסיפור זה, מספר הרב שלמה זלמן פרידמאן שליט"א, אב"ד סאנטוב – לייקוואוד¹³:

פעם אחת, בעת שהגעתי לבית הגאון הרב ברוין זצ"ל, ראיתי שהוא שמח ומלא חיות ובמצב רוח מרומם, ואמר לי שביקר אצלו חסיד ליובאוויטש וסיפר לו סיפור נפלא שאירע עמו ביחידות אצל הרבי [והמשיך הגרש"ז לספר להרב פרידמאן הסיפור האמור].

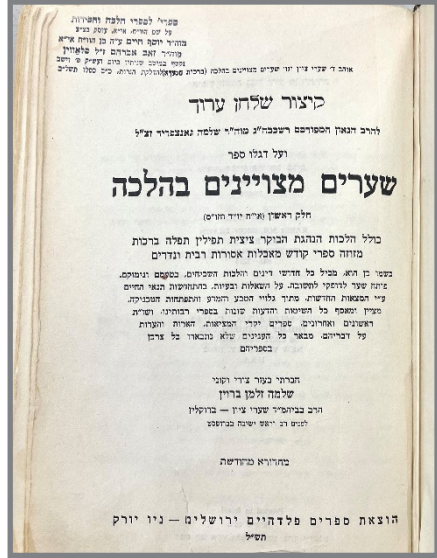

מספר הרה"ח ר' מיכאל סלאווין שליט"א, מחשובי אנ"ש בקראון הייטס: בשנת תשל"ב, למדתי ב"כולל אברכים שע"י מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א. היות ובכולל ה' מחסור משמעותי בספרי קודש, התחלתי בעצמי לאסוף ולקנות ספרים עבור הכולל, וקראתי שם הספריי' שיצרת – "ספריי' לספרי הלכה וחסידות". כשדיווחתי על כך לרבי, הודיע הרבי שמעתה תיחשב הספריי' כאחד מה"שבעים ואחד מוסדות"¹⁴!

12. כך נרשם בשעתו. כשנשאל בעל המעשה שוב לאחרונה על פרט זה, אמר שאינו זוכר בבירור.

13. נדפס בגליון "נועם שיח" לש"פ חיי שרה תשפ"א ס"ע יט ואילך.

14. כ"ט. ב"א ניסן תשל"ב, יום הולדתו השבעים של הרבי, ביקש הרבי שבמשך השנה הבאה עד י"א ניסן תשל"ג יתוספו לכל הפחות שבעים ואחד מוסדות חדשים. הרבי הקים "ועד ע"א

ספר שערים מצויינים בהלכה הוצאת ירושלים שנרכש עבור ספריית הכולל

כאשר הייתי ב"יחידות", מסרתי לרבי רשימה של הספרים שקנית. ברשימה הופיע ג"כ ספר שערים מצויינים בהלכה, והרבי שאל: "שערים מצויינים בהלכה – איז דאָס וואָס מ'האָט יעצט געדרוקט אין ארץ ישראל?"

על כל הספרים שברשימה לא העיר הרבי מאומה, מלבד הספר הזה – דבר שהמחיש את חביבות הספר בעיני הרבי.

מספר המשפיע הרה"ח ר' נחמן שפירא שליט"א (חבר המערכת של ה"ועד להפצת שיחות" ומראשי העורכים של ה"לקוטי שיחות"):

בשנת תשל"ג עבדנו, בהסכמת הרביל, בעריכת הוצאה חדשה של ה"הגדה של פסח עם לקוטי טעמים ומנהגים". את ההגדה ערך הרבי בעצמו, כידוע, בשנת תש"ו, ובהוצאה זו הוספנו מביאורי הרבי על ההגדה וענייני חג הפסח שנאמרו בשיחותיו ומכתביו במשך השנים שחלפו מאז הוצאתו לאור בפעם הראשונה, והפעם יצאה לאור בשם "הגדה של פסח עם לקוטי טעמים ומנהגים וביאורים".

הרבי הי' מעורב בכל שלבי הכנת הספר לדפוס, וענה לנו בכתב על כמה שאלות בקשר לדברים שונים.

אחד המענות שקיבלנו^ל הי' בקשר למכתב הרבי ע"ד סידור מכירת חמץ במקום שאפשר שיטלו מהחמץ בתוך הפסח. לגבי מכתב זה, הורה הרבי לציין לספר שערים מצויינים בהלכה שבו מביא מראי-מקומות לענין זה.

בהגדה כפי שנדפסה הופיעה הערת המו"ל^ב (שהי' למראה-עיני הרבי):

"בכמה פרטים בהמכתב דלקמן שקו"ט בכמה ספרים – ראה בהמונא . . . שערים מצויינים בהלכה לקצשו"ע סו"ס קיד".

מוסדות", והודיע כי לכל מוסד חדש תינתן השתתפות של מעשר ההוצאות. השיחה בשלימותה – נדפסה בתורת מנחם התועדויות תשל"ב ח"ג ע' 82 ואילך.

ל. ראה ס' "ליקוט מענות קודש תשל"ב-תשל"ג" ע' 140.

לא. לע"ע אין בידינו נוסח המענה.

לב. הגש"פ עם לקוטי טעמים ומנהגים וביאורים (הוצאת תשמ"ו ואילך) ח"ב ע' תנג.

מפי השמועה, כאשר הודיע הרה"ג הרב גדלי' פעלדער זצ"ל לרבי שברצונו לחבר ספר על הלכות שבת, תגובת הרבי היתה (התוכן), ש"ישנו כבר הספר של ברין, אלא שהוא נוטה יותר לקולא", ובזה כאילו 'הצדיק' הרבי את סברתו לחבר ספר נוסף^{לג}.

עדותו של הרבי ש"השתמש רבות" בספר שיערים מצויינים בהלכה מוצאת ביטוי גם בכך שהספר הובא בכמה וכמה מקומות בתורתו של הרבי^{לד}. כמה דוגמאות לדבר:

"לאחר זמן מכתבי הנ"ל – מצאתי בספר שיערים מצויינים בהלכה שקיבץ מכמה ספרים הדנים בזה"^{לה}.

"עיין . . . בספרים שנזכרו בהגהות הרב ברין שי' לקצשו"^{לו}.

"להעיר . . . מהנסמן בשערים לקצשו"^{לז}.

"בקצשו"ע לברין משו"ת משיב דבר..."^{לא}.

בסיום רשימת מקורות בענין מסויים^{לט} שדיבר הרבי, שנדפסה בהוראת הרבי ש"יציינו את המראי מקומות לכל הספרים הדנים בענין זה . . . הנמצאים תחת ידי", כשהמטרה "כדי שכל הרוצה יוכל לעיין בעצמו בספרים אלו"^{לז}:

"כמה מהנ"ל צויינו והובאו בשערים המצויינים בהלכה לקיצור שו"ע".

לג. הלכות שבת שבעריכתו נדפסו בספרו "יסודי ישורון" חלק ג' (בשנת תשי"ח).
לד. יצויין, שהספר נקרא ע"י הרבי בכ"מ בשמות שונים (שלכאורה הוא דבר נדיר): "קצשו"ע לברין", "הגהות הרב ברין שי' לקצשו"ע", "שערים לקצשו"ע", וכמובן, בשמו הרשמי (ראה בפרטיות בפנים).

לה. ממכתב כ' טבת תשמ"ג (ס' היכל מנחם ח"א ע' נב).

לו. אגרות קודש ח"ח ע' קנו.

לז. ממענה להרה"ח ר' שניאור זלמן גורארי' ז"ל (תשורה שוויי ד' כסלו תשע"ו ע' 28).

לא. אגרות קודש ח"י ע' רח.

לט. ע"ד זמן שאילת גשמים בחצי כדור הדרומי. – הרשימה נדפסה בהוספה ללקו"ש פ'

וישב תשמ"ג, ולאח"ז בהתוועדויות תשמ"ג ח"א ע' 389 ואילך.

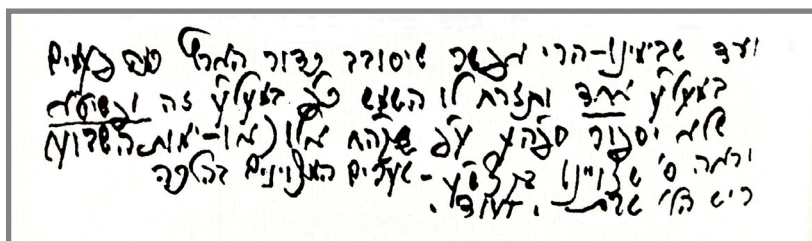
מ. התוועדויות שם.

וראה גם: אגרות קודש ח"ה ע' צד ("קצשו"ע עם פי' שערים מצויינים בהלכה, דפוס נויארק תשי"א"). חי"א ע' חצר ("שערים המצויינים בהלכה על קצשו"ע"). לקוטי שיחות ח"א ע' 244 ("שערים מצויינים בהלכה לקיצור שו"ע"). חכ"ב ע' 221 (כנ"ל). ספר השיחות תנש"א ע' 87 ("שערים מצויינים בהלכה"). ועוד.

לחביבותא דמילתא, מצו"ב פאקסימיליא מגוף כתבי־יד קודש כ"ק אדמו"ר במענה לאחד, בו מצוין:

"וראה ס' שצויינו בקצשו"ע – שערים המצויינים בהלכה ריש הל' שבת" מא.

מא. המענה נדפס באגרות קודש חכ"ו ע' רנ ובס' "ליקוט מענות קודש תש"ל-תשל"א" ע'

23. צילום הכתי"ק – נדפס בתשורה שמערלינג י"ט סיון תשנ"ז ע' 21.

פרק שלישי

התייחסות הגרש"ז זצ"ל לחסידות חב"ד

מספר נכדו הרה"ג ר' יוסף ישעי' ברוין שליט"א:

לאחר שעברתי ללמוד בישיבת תומכי תמימים (בשנת תשמ"ט), התחיל זקני לספר לי על פגישותיו השונות עם הרבי. האמת שהופתעתי קצת לשמוע ממנו עד"ז, כי אני, מצדי, התכוונתי לקבל "פסק" על שעברתי ללמוד בחב"ד, בידעי עד כמה זקני אינו מתחשב עם ה"חצרות" השונות. אולם למרות היותו תלמיד וחסיד מובהק של הרה"צ ממונקאטש בעל מנחת אלעזר זי"ע, נראה שזקני הכיר בכך שחב"ד שונה בכך משאר ה"חצרות", ואף עודדני וקירבני מאד. ועד כדי כך, שפעם התבטא בפניי: "מילא, איך בין שוין אַלט משנה זיין מיינע מנהגים, אָבער דו קענסט נאָך..."

בהזדמנויות מסויימות, העלה זקני בפניי זכרונות מימים עברו, 'אין דער אַלטער היים', כיצד התמיד אז בלימוד ספרי החסידות החב"דיים שהיו בנמצא, כמו ה"תניא" וה"לקוטי תורה" לכ"ק אדמו"ר הזקן רבי שניאור זלמן מליאדי זי"ע. רגיל הי' לומר לי שה"דברי חיים" וה"בני יששכר" כתבו תוארים נפלאים מאד על אדמו"ר הזקן, כמו: "מאד עמקו מחשבותיו", וכיו"ב. לדעתו, ה"דברי חיים" נטה קצת מהקו של חסידות פולין, והתבסס מאוד על התניא.

זקני הי' מקבל מדי שבוע את ה"לקוטי שיחות" השבועי בדואר, והי' רגיל לעיין בו. פעם התבטא בפניי, שמאד הי' רוצה לגמור בכל שבוע את ה"ליקוט", אבל "מה יכולני לעשות שהליקוט כה ארוך, שכאשר מגיעים לתירוץ שוכחים כבר את הקושיות". מזה ניתן להבין, שהוא לא "קרא"

הלקו"ש, אלא עיין בו כראוי. [וראה בספרו על מס' קידושין²² מה שהביא מלקו"ש].

כדרך רבו הגה"ק בעל מנחת אלעזר זי"ע, התמיד זקני בדרשותיו לעורר אודות הצפי' לגאולה הקרובה, וכיצד להתכונן לקראתה.

כשביקשתי ממנו לחתום על פסק דין הרבנים שמשיח צריך לבוא תיכף ומיד²³, אחזתו חיל ורעדה, ואמר שבעצם בודאי מסכים הוא לפס"ד זה. אבל דא עקא שבאופן אישי הרי הוא מפחד לחתום על כך, כאילו 'לדחוק' את הקץ – דבר שלא ראה אצל רבותיו.

לאחר שהסברתי לו שלרבי בטח יהי' נחת רוח רב באם יראה שגם הוא חתם על הנ"ל – התפשר, ואמר לי, שאוכל לחתום בשמו שהוא מסכים לפס"ד הנ"ל.

כאשר השתדכתי עב"ג תחי', והלכתי לבקר את זקני בבית הרפואה, התחזק ביותר בכל כחו והתאמץ לומר לי שהוא דורש שכל החתונה תתנהל דוקא כמנהגי חב"ד. כשאיחלתי לו שיזכה לרקוד בחתונה (דבר שלצערי לא התקיים בגשמיות), ענה לי בחיוך שזו תהי' בעי' עבורו, היות ואיננו בקי בריקודים החב"דיים...

כלל, כמעט ואין בנמצא קובץ תורני מהשנים האחרונות²⁴ שהשתתף בו הגרש"ז זצ"ל בכתיבת חידושי תורה. ככל הנראה הי' זה כתוצאה מכך שלא רצה להשתייך באופן רשמי לשום 'חוג' ו'תנועה'.

ובכל זאת נפלא הדבר, שבהגיע שנת התשעים לרבי – בי"א ניסן תשנ"ב

מב. מט, ב ד"ה תשעה נטלו.

מג. כמ"פ ביקש הרבי שרונים יפסקו שמשיח צריך לבוא תיכף ומיד (ראה תורת מנחם התוועדויות תשכ"א ח"א ע' 25. התוועדויות תשמ"ו ח"ב ע' 832. ס' השיחות ה'תשמ"ט ח"ב ע' 751. ס' השיחות ה'תשנ"ב ח"ב ס"ע 451. ועוד).

מד. בשנים הראשונות מסר מחידושי תורתו להדפיס בקובץ "המאור" ועוד.

– מסר מחידושיו ע"מ להדפיס בספר מיוחד שיצא לאור לכבוד שנת
הצדי"ק ("ספר היובל קרנות צדיק"), וכתב בראשם:
"מוקדש בהוקרה לכ"ק הגה"ק שליט"א מליובאוויטש, יאריך השי"ת ימיו
ושנותיו בנעימים".

נספח

פגישת הגאון רבי חיים אלעזר ישראל ברוין זצ"ל¹ עם הוד כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

מספר בנו הרה"ג ר' יוסף ישעי' ברוין שליט"א:

אבי מורי נהג לנסוע מדי פעם מביתו בבארא פארק לשכונת קראון הייטס לבקר בחצר קדשו של הרבי, ואירע שגם לקח אותי עמו. (מזדובר הרבה שנים לפני שזכיתי להסתופף בקביעות בצלו של הרבי, ללמוד בבית מדרשו ולשמוע דברי תורתו).

לפעמים הגיע להיות אצל הרבי בתפלת מנחה קצרה בלבד, וכן הגיע כמ"פ בעוד הזדמנויות.

פעם אחת זכה להיפגש עם הרבי ולדבר עמו פא"פ, וזכיתי אז גם אני לקבל ברכתו הקדושה. וזה דבר המעשה:

בשנת תש"נ למדתי בבית מדרש "אהלי תורה" בקראון הייטס, ובימי הקיץ החלטתי להישאר ללמוד בישיבה במשך ימי הקיץ, ולא לנסוע להיות מדריך בקעמפ ילדים וכיו"ב.

יום אחד, בהלכי ברחוב, פגשתי לפתע את אבי. בהיותי מופתע לראותו, שאלתי אותו מה הוא עושה כאן בקראון הייטס? וענה לי, שהגיע לראות את הרבי. אמרתי לו, שהיום הרבי נוסע לאוהל חותנו כ"ק אדמו"ר מהור"צ נ"ע (ברובע קווינס שבניו יארק, לשם נהג לנסוע פעמיים בשבוע), ולכן

מה. בן הרב הגאון רבי שלמה זלמן זצ"ל.

נולד ביום המיוחס ב' סיון שנת שב"ת, יום ההילולא (החמישי) של הרה"צ וכו' בעל מנחת אלעזר ממנוקאטש זי"ע, ונקרא על שמו (בהוספת שמו של אביו זקנו מצד אמו, הרב ישראל ברוין זצ"ל, דומ"צ ענטש). לאחר פטירת אביו, המשיך בכתובת והדפסת חידושים בספרי "שערים מצוינים בהלכה" על הש"ס (אחד עשר כרכים), ומילא מקומו ברבנות בבית מדרשו "שערי ציון" שבפלעטבוש, ניו יארק.

נלב"ע ביום ועש"ק ח' טבת תשע"ג, ומנ"כ ליד קבר אביו בביה"ח קאָשוו, ניו יארק. זכותו יגן עלינו.

אי אפשר הדבר. אך במחשבה שני', היות ולפני הנסיעה לאוהל נוהג הרבי לטבול במקוה, יתכן שיוכל לחכות מחוץ למקוה וכאשר הרבי ייצא, יוכל לראות את הרבי.

הלכנו יחד אל המקוה, וחיכינו שם בחוץ. בינתיים, שוחח אבי עם א' המזכירים של הרבי, הרה"ח ר' ירחמיאל בנימין הלוי קליין ז"ל, ששימש אז את הרבי.

לפתע נפתח דלת בית המקוה, והרבי יצא והתחיל לירד במדריגות אל הרחוב. בראותי את הרבי, מפני חרדת קודש הלכתי להתחבא מאחורי השיחים לבל יראני הרבי. אבי, שהמשיך להסתכל על הרבי, לא הבחין שנעדרתי.

הרבי ירד במדריגות, ואבי התחיל לדבר עם הרבי ולהציג בפניו את בנו, מבלי לשים לב ש"הילד איננו"... על אתר, הפנה הרבי את ראשו הק' בדיוק אל מקום מחבואי, וסימן אלי שאבוא. חרדה גדולה נפלה עלי.

באימה וביראה ניגשתי אל הרבי, והרבי הוציא מכיסו מטבע לצדקה ונתנו לי, ובירך אותי. מרוב הבהלה לא שמעתי את המילים הראשונים שיצאו מפה קדשו, ורק את סיום ברכתו הק' – "...ירא שמים און א למדן"²⁶³.

אבי אמר לי אח"כ שזכה לראות "תפיסת המחשבה" של הרבי, כי אכן במחשבתו הי' לבקש במיוחד עבור "יראת שמים" ו"לומדות"...

263. מזו. לביאור בנוסח הברכה "חסיד יר"ש ולמדן" – ראה לקוטי שיחות ח"י ע' 263.

לזכר נשמת
הרב הגאון המפורסם רבי שלמה זלמן
בן הרב הגאון רבי שמואל חיים
זצללה"ה זי"ע
גלב"ע מוצש"ק ג' כסלו תשנ"ה
ת.ג.צ.ב.ה.

ולזכר נשמת זוגתו
הרבנית החשובה מרת רבקה ע"ה
בת הרב שלמה ז"ל
נפטרה אסרו חג הסוכות תשס"א
ת.ג.צ.ב.ה.

ולזכר נשמת בנם
הרב הגאון רבי חיים אלעזר ישראל
בן הרב הגאון רבי שלמה זלמן
זצללה"ה זי"ע
גלב"ע עש"ק ח' טבת תשע"ג
ת.ג.צ.ב.ה.

לזכות החתן שלמה זלמן יחי'
והכלה חנה ליבא תחי'
יה"ר שייבנו ביתם בישראל בנין עדי עד
על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה
זוהי תורת החסידות